

~~HA~~ 31/8-94
Nato, EU og VEU

107504

Den 26. ds. forteller Ann Merete Furberg Gjeldtjernet at Senterpartiet også i dag slutter fullt og helt opp om NATO, og vel er det. Men det som SP ikke liker og som de systematisk underslår, er at NATO av i går var bygget opp for den kalde krigen. Med NATO vant vi også freden bl.a. fordi 440000 amerikanere med atomvåpen ble stasjonert i Europa.

Etter murens fall og Sovjetunionens oppløsning er NATO i dag under rask omforming. Amerikanerne trekker sine styrker i Europa tilbake til USA. Europa må overta ansvaret for eget forsvar. NATOs område må justeres/utvides. USA, Canada og EU har derfor fattet vedtak om at EU skal overta de politiske og forsvarsmessige vurderinger på europeisk side. Samtidig skal Vestunionen (VEU) utbygges til et permanent planleggingsforum som den europeisk arm av NATO.

Oppbyggingen av VEU har for lengst tatt til. De militære styrker er bygget ned i de fleste land, men samtidig skjer det innen VEU oppbygging av integrerte, flernasjonale styrker. Et tysk-nederlandsk korps er under oppbygging, likeså et fransk-tysk korps hvor også belgiske, spanske og portugisiske styrker deltar. En britisk-nederlandsk amfibiestyrke er under oppbygging. VEU har dessuten knyttet til seg seks øst-europeiske stater og tre baltiske. Det er allerede avholdt fellesøvelser mellom britiske og polske styrker.

VEU er samtidig et organ som kontinuerlig vil foreta overvåkning av sikkerhetsmessig art, det være seg terrorasksjoner, sabotasje, mafiavirksomhet, atomuhell o.l.

Vi har grense til Russland, og vi er flankenasjon i en nøkkelsituasjon. Russland er fortsatt en stormakt med betydelige styrker under våpen. Politisk ustabile forhold, usikre atomkraftanlegg, farlige avfallsdynger med kjernekraft. Større uhell kan inntreffe hvor enorme land- og kystområder kan bli berørt, også hos oss. Å rydde opp i dette vil koste milliarder og ta lang tid. En oppgave som ligger langt over vår evne, og som vel bare kan løses i fellesskap av de demokratiske stater i Europa.

Vår forsvarsminister har uttalt at Norge vil føle seg meget sårbar om vi blir stående alene. For å ha trygg «ryggdekning» mener han at vi må være fullt med både i EU og i VEU.

Kåre Nordby